

**It is understood according – לרבי מאיר אלא לרבי יוסי שבסרי הויין –
Rabi Meyer, however according to Rabi Yoh'see there are seventeen**

Overview

The גמרא asks that according to ר' יוסי who maintains by תחת הצינור that the המניח כלים תחת הצינור that י"ז דבר maintains that if he forgot, the waters are not שאובין,¹ so we only have דבר, but not י"ח דבר. י"ח דבר and תוספות add up the דבר רש"י.

הוי מצי נמי למימר אלא לרבי טרפון² מאי איכא למימר -

The גמרא could have also asked, 'but according to ר"ט, what can we say'.

רש"י חשיב אין פולין ואין קורין³ בתרתי⁴ -

- י"ח דבר counts the prohibitions of אין פולין and אין קורין as two of the דבר רש"י

וכן משמע מדקתני בברייתא⁵ אלו מן ההלכות ולא קתני בברייתא אלא הנהו תרתי -

And so it seems (like רש"י that they are counted for two) since the ברייתא states, 'these (meaning אין פולין and אין קורין) are some of the laws (in the plural sense) of the דבר רש"י, and the ברייתא only mentions these two; that proves that they are two of the דבר רש"י –

anticipates a difficulty:

והא דלא חשיב מבחין בין בגדו לבגדי אשתו⁶ ושמש⁷ הבודק כוסות וקערות לאור הנר⁸ -

And the reason he does not count the ruling of שמואל that one is not permitted to distinguish between his clothes to his wife's clothes לאור הנר, and the ברייתא which prohibits the שמש inspecting cups and plates לאור הנר; why are they also not counted separately –

responds:

הנך נפקו מכלל הני תרתי שהן עיקר⁹ -

¹ See טז,ב.

² ר"ט (on א,ז) does not agree with the גזירה of המרדע בעובי הטומאה מביאין את הטומאה בעובי המרדע. He is also lacking one of the י"ח דבר.

³ The משנה on א,א taught us that one may not rid his clothes from lice (לא יפלה) or read (לא יקרא) by the light of a lamp.

⁴ One may argue that since both these laws are for the same concern of ש"מ יטה, they should be considered as one. Nevertheless רש"י counts them as two since they are separate forbidden acts.

⁵ א,א, reads ש"מ יטה ש"מ דתרויהו ש"מ יטה ש"מ יטה.

⁶ See א,א.

⁷ See ב,ב.

⁸ רש"י counted אין פולין ואין קורין as two even though the reason is the same, because of ש"מ יטה (see footnote # 4), he should therefore count these as well separately since they are different acts.

⁹ See 'Thinking it over' # 1.

These (אין פולין ואין קורין) (שמש and המבחין בין בגדיו וכו') were derived from these two, for the latter were the main גזירה.

asks: תוספות

מיהו קשה דלא מני רש"י הך דלא יאכל הזב עם הזבה -

However there is a difficulty, why רש"י did not count this rule of 'a זב should not eat with a זבה' as one of the דבר -

דודאי מי"ח דבר הוה דקתני לה במתניתין בהדיא¹⁰ -

- משנה - since it is explicitly stated in the דבר, י"ח דבר, ולפי¹¹ זה אוכל ראשון ואוכל שני חדא חשיב להו -

But according to this (that לא יאכל הזב עם הזבה is one of the דבר) we need to say that האוכל אוכל ראשו ואוכל שני are counted as one, but not as two as רש"י maintains -

offers an alternate suggestion how we can include 'לא יאכל הזב וכו' in the דבר: תוספות

אי נמי הבא ראשו ורובו במים שאובין וטהור שנפלו כולי חשיב חדא¹² -

Or we can also say, that the טהור שנפלו and הבא ראשו ורובו במים שאובים of גזירות etc. are counted as one (but אוכל ראשון ושני are counted as two); the reason we count them as one is -

משום¹³ דאי לא הא לא קיימא הא -

For as the גמרא stated, 'if we will not be גוזר on a טהור שנפלו וכו', the previous גזירה of 'הבא ראשו וכו' will not stand'. תוספות supports his contention -

כי היכי דפתן ושמן ויינן ובנותיהן חשיב גזירה אחת -

Just like גזירה of 'פתן ושמן ויינן ובנותיהן are considered as one, because they were טהור שנפלו וכו' and הבא ראשו, the same applies to גוזר הא משום הא

anticipates an additional difficulty: תוספות

וההיא¹⁴ דלא יאכל זב פרוש¹⁵ עם זב עם הארץ דקתני עלה בתוספתא אלו מן ההלכות -

And regarding that injunction that 'a זב should not eat together with a עם זב עם

¹⁰ The גמרא concluded on י"ג,ב that the משנה of ההלכות (referring to the דבר) is to be understood that it is referencing the previous משנה on י"א,ב which mentions קורין ואין פולין (which are part of the דבר) and then it mentions 'לא יאכל הזב כו', which indicates that this is certainly from the דבר.

¹¹ See הניחא who writes; ומרדע, ובנות כותים; פשו להו ז' צינור, The 'ט' דפסלי תרומה' are presumably, האוכל אוכל ראשון, ב. האוכל אוכל שני, ג. והשותה משקין טמאין, ד. והבא ראשו ורובו במים שאובין, ה. וטהור שנפלו וכו'. ו. והספר, ז. והידים, ח. והאוכלים ט, והכלים שנטמאו (as mentioned on י"ג,ב). However תוס' counts only דפסלי תרומה since ח' דפסלי תרומה are counted as one to leave place for הזב עם הזבה.

¹² numbered 'ד' and 'ה' in footnote # 10 are counted as one in this answer of תוס'. See 'Thinking it over' # 2.

¹³ See י"ד,א and in י"ה,א שם ד"ה אי.

¹⁴ י"ג,א.

¹⁵ A פרוש (like a חבר) is meticulous in laws of טהרה.

ה'הארץ, regarding which it **states in תוספתא**,¹⁶ **'these (זב פרוש וכו') are from the הלכות** of the דבר י"ח, so we have nineteen –

תוספות responds:

איכא למימר דהוי בכלל לא יאכל הזב עם הזבה:

We can say that (זב פרוש וכו') is included in the **גזירה of הזבה עם הזבה**, so there is only דבר י"ח.

Summary

רש"י and תוספות agree that אין פולין ואין קורין are counted as two. However רש"י does not include זב עם הזבה, לא יאכל זב עם הזבה, while תוספות does, and therefore he combines either אוכל ראשון ואוכל שני or הבא ראשו and טהור שנפלו וכו' as one.

Thinking it over

1. How can we explain why אין פולין ואין קורין are counted individually, while מבחין and שמש are not counted, but are included in the above?¹⁷
2. What are the relative advantages of counting either אוכל ראשון ושני as one,¹⁸ or counting הבא ראשו וכו' and טהור שנפלו וכו' as one?

¹⁶ See who writes, תוספות הרא"ש, וזהו דלא יאכל זב פרוש וכו' וקתני בה בתוספתא פלוגתא דב"ש וב"ה ובתר הכי קתני ואלו מהלכות, That is also the way it appears in our תוספתא פ"א ה"ז. Our תוספתא may mean the same thing that since in the תוספתא it states immediately after זב פרוש, that means it is one of the דבר י"ח.

¹⁷ See חכמת מנוח.

¹⁸ See footnote # 12.